

TE HAHĪ O INGARANGI.

UPOKO I.

Na Canon Pahewa, Tekaha.

He peka tuturu te Hahi o Ingarangi no te Hahi puta noa ite ao. Kaore rawa i ahu mai i roto i te Hahi o Roma.

Nga turanga i tu ai te Hahi o Ingarangi. No te wa inga Apotoro a tae noa ki te tau 350 A.D.

He aha te tikanga o enei kupu kia tatou Te Hahi o Ingarangi? Te kupu pakeha mo te "Hahi" he Church, i ahu mai tenei kupu i roto ite reo Kariki "ara he mea na Te Ariki."

Ki Katarana (Scotland) te ingoa mo te Church kia ratou "he Kirk." Kei te mau tonu tenei kupu ia ratou a tae noa mai i tenei ra.

Kaore tenei kupu i ahu mai i te reo Kariki, i te reo ranei o Roma. engari he reo Ingarihi.

Te reo Ratini, ara te reo o Roma mo te Church "Ecclesia" i puta mai i reira ta te Wiwi ano mo te Hahi he Eglise.

Ka kitea e tatou, kaore tatou i te nama kupu atu ki Itari mo tenei kupu nui a tatou "Te Hahi."

E toru nga tikanga o tenei kupu o te Church me whakahua-tia-

Tuatahi.—Ko te whare kua whakatapua kua whakamotu-haketia. hei karakiatanga ki Te Atua.

Tuarua.—Te tinana whakawairua o to tatou ariki o te Karaiti, ko te hunga kua oti nei te iriiri, kua riro hei wahi mo taua tinana.

Kaore i ahu ake i tetahi manga tuturu, ko te mate kaore e ahei te whakangaro, a, a te mutunga, ka tutuki i runga i te atawhai o Te Atua ki te hari mutunga kore ki te Rangi.

Tuatoru.—Ko te rangapu tapu o te hunga whakapono katoa ara ko Tana Hahi e kitea nei; he mea whaka tu ake na te Karaiti ite ao nei; e kiia ana i roto i te whakapono o Naihia, "E whakapono ana ano ahau, kotahi ano Hahi Tapu, ko to nga Apotoro, a puta noa i te ao." I kotahi ai ko tona upoko ko te Karaiti.

"I Tapu ai," i runga i te whakapono kotahi o te Hahi puta noa i te ao.

Ta nga Apotoro.—No te mea ko nga Apotoro kotahi tekau ma rua nga kowhatu turanga mai o te Hahi, ko o ratou kai whakakapi ko nga pihopa mai ano o mua iho ra ano a tae noa mai i enei ra, he kawai kaore ano kia motu kia pakaru noa enei tutira pihopa, ko ratou anake motuhake nga kai whakahau o tenei rangapu tapu o te hunga whakapono katoa na ratou i momotu etahi atu minita i raro iho ia ratou hei hepara, ara hei piriti, hei rikona, hei kai homai i te aroha noa o Te Atua ki te tangata.

Na ko te take tuatoru o taku whakamarama mo te Hahi taku korero, ara mo te Hahi o te Karaiti e whawhai nei i te ao nei, ara mo te wahanga kia tatou mo te Hahi o Niu Tirenī, ara e kiia nei ko te Hahi o Ingarangi.